

Spis treści

Rekomendacja BARBARA ŚWIĄTEK	XIX
Od Redaktora Naukowego GRZEGORZ TERESIŃSKI	XXI
WPROWADZENIE	
001) Obszar działania medycyny sądowej JAROSŁAW BERENT	3
002) Geneza medycyny sądowej jako odrębnej dziedziny GRZEGORZ TERESIŃSKI, WOJCIECH CHAGOWSKI	9
003) Zakres pojęciowy nazwy „medycyna sądowa” GRZEGORZ TERESIŃSKI	21
004) Medycyna sądowa a „patologia” GRZEGORZ TERESIŃSKI	24
005) Zadania i działy nauk sądowych GRZEGORZ TERESIŃSKI	28
006) Kierunki badań naukowych we współczesnej medycynie sądowej ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO	31
007) Systemy akademicki i koronerski MONIKA ĆWIKLIŃSKA-GORCZYCA, EWA WOLSKA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	35
008) Historia i obecny stan medycyny sądowej w Polsce WOJCIECH CHAGOWSKI, GRZEGORZ TERESIŃSKI	44
009) Harmonizacja krajowa i międzynarodowa GRZEGORZ TERESIŃSKI	49
010) Europejska Rada Medycyny Sądowej (ECLM) KRZYSZTOF MAKSYMOWICZ	54
011) Systemy nadzoru i kontroli jakości GRZEGORZ TERESIŃSKI	56
012) Akredytacja w laboratorium sądowym GRZEGORZ TERESIŃSKI, GRZEGORZ BUSZEWICZ	62
013) Prognozy WHO na temat głównych przyczyn zgonów i kalectw GRZEGORZ TERESIŃSKI	69
ŚMIERĆ I OCENA OKOLICZNOŚCI ZGONU	
014) Definicja i klasyfikacja śmierci, stwierdzanie zgonu MICHAŁ SZEREMETA	75
015) Przebieg procesu umierania MICHAŁ SZEREMETA	80
016) Stwierdzanie zgonu – podstawy prawne RADOSŁAW DROZD	85
017) Dokumenty związane ze stwierdzeniem zgonu RADOSŁAW DROZD	95
018) Oględziny miejsca ujawnienia zwłok WOJCIECH KWIETNIEWSKI, ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	105

Spis treści

019	Oględziny zwłok na miejscu ich ujawnienia ŁUKASZ SZLESZKOWSKI, WOJCIECH KWIETNIEWSKI, AGNIESZKA DĄBKOWSKA	110
020	Oględziny zwłok zeszkieletowanych na miejscu ich ujawnienia AGNIESZKA DĄBKOWSKA, WOJCIECH KWIETNIEWSKI, ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	114
021	Behawioralne reakcje terminalne ANNA NIEMCUNOWICZ-JANICA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	116
022	Znamiona śmierci i reakcje interletalne ANNA NIEMCUNOWICZ-JANICA	118
023	Procesy rozkładowe i zmiany utrwalające ANNA NIEMCUNOWICZ-JANICA	127
024	Artefakty pośmiertne TOMASZ KONOPKA	132
025	Pośmiertne podbiegnięcia i wylewy krwawe DOROTA PIEŚNIAK	136
026	Krwotok pośmiertny GRZEGORZ TERESIŃSKI	138
027	Pośmiertna koagulacja krwi GRZEGORZ TERESIŃSKI	139
028	Uszkodzenia zwłok spowodowane przez zwierzęta TOMASZ KONOPKA	143
029	Metody ustalania czasu zgonu MICHAŁ KALISZAN, GRZEGORZ TERESIŃSKI	148
030	Sposób użycia nomogramu Henssgego GRZEGORZ TERESIŃSKI, MICHAŁ KALISZAN	157
031	Czas przebywania szczątków od zgonu do ujawnienia ŁUKASZ SZLESZKOWSKI, AGATA THANNHÄUSER	162
032	Ocena tempa procesów rozkładowych GRZEGORZ TERESIŃSKI	164
033	Tempo procesów rozkładowych w środowisku wodnym i w glebie GRZEGORZ TERESIŃSKI	171
034	Entomologiczne metody szacowania czasu śmierci SZYMON MATUSZEWSKI, RAFAŁ SKOWRONEK	175
035	Szacowanie czasu przebywania kości w ziemi ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	181
036	Różnicowanie złamań żącyowych i pośmiertnych ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	184
037	Antropologia, tafonomia i odontologia sądowa AGATA THANNHÄUSER, ŁUKASZ SZLESZKOWSKI, KATARZYNA WOCHNA	187
038	Identyfikacja nieznanymi zwłok i szczątków – metody ŁUKASZ SZLESZKOWSKI, KATARZYNA WOCHNA	190
039	Ocena płci nieznanymi szczątków ludzkich AGATA THANNHÄUSER, DOROTA LORKIEWICZ-MUSZYŃSKA	200
040	Ocena wieku dziecka i dorosłej osoby AGATA THANNHÄUSER, DOROTA LORKIEWICZ-MUSZYŃSKA	204
041	Ocena wieku na podstawie uzębienia KATARZYNA WOCHNA	214
042	Szacowanie wysokości i masy ciała AGATA THANNHÄUSER, DOROTA LORKIEWICZ-MUSZYŃSKA	218
043	Różnicowanie odmian ludzkich ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	220

044	Interpretacja znaczenia popularnych tatuaży	WOJCIECH SADOWSKI	221
045	Sekcja zwłok – cel, rodzaje badań pośmiertnych	RADOSŁAW DROZD, MARCIN FUDALEJ	225
046	Wyposażenie sali sekcyjnej	MARCIN FUDALEJ	232
047	Procedury i modyfikacje technik sekcyjnych	MARCIN FUDALEJ	235
048	Warunki obligatoryjnego poszerzenia autopsji	MARCIN FUDALEJ	239
049	Powtórne badanie pośmiertne	MARCIN FUDALEJ	247
050	Religijne i kulturowe aspekty badań pośmiertnych	MARCIN FUDALEJ, MAŁGORZATA BRZOZOWSKA, SYLWIA TARKA	248
051	Ryzyko biologiczne podczas badań pośmiertnych	MARTA RORAT, TOMASZ JUREK	251
052	Postępowanie w razie kontaktu z materiałem zakaźnym	MARTA RORAT	256
053	Badania dodatkowe – algorytm wyboru, wskazania	MARCIN FUDALEJ	258
054	Alternatywne media badawcze – algorytm wyboru	GRZEGORZ TERESIŃSKI, GRZEGORZ BUSZEWICZ	260
055	Zabezpieczanie materiału z przeobrażonych zwłok	GRZEGORZ TERESIŃSKI	264
056	Owady jako źródło materiału toksykologicznego oraz genetycznego	RAFAŁ SKOWRONEK, SZYMON MATUSZEWSKI	267
057	Zabezpieczanie i przechowywanie materiału do badań	MARCIN FUDALEJ	269
058	Pobieranie materiału do transplantacji i badań naukowych	JACEK MASEŁKO	277
059	Badanie ekshumowanych szczątków i grobów masowych	ŁUKASZ SZLESZKOWSKI, AGATA THANNHÄUSER	283
060	Metodologia poszukiwania grobów i podejmowania szczątków	ŁUKASZ SZLESZKOWSKI, AGATA THANNHÄUSER, JAN JAGIEŁŁO	288
061	Medyczno-sądowe aspekty oceny skutków katastrof	ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO	291
062	Taktyka i cele badania ofiar zdarzeń masowych	ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO	293
063	Disaster Victim Identification (DVI) według protokołu Interpolu	KATARZYNA WOCHNA, ANNA SMĘDRA	298
064	Badanie miejsca i ofiar zamachów terrorystycznych	ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO, KRZYSZTOF MAKSYMOWICZ, WOJCIECH TUNIKOWSKI	302
TRAUMATOLOGIA SĄDOWA – ZAGADNIENIA OGÓLNE			
065	Uraz a obrażenie, określenia kliniczne	GRZEGORZ TERESIŃSKI	311
066	Sposoby powstawania obrażeń mechanicznych	GRZEGORZ TERESIŃSKI, IWONA PTASZYŃSKA-SAROSIEK, KRZYSZTOF MAKSYMOWICZ	313

Spis treści

067	Czynny i bierny mechanizm powstania obrażeń GRZEGORZ TERESIŃSKI	316
068	Pierwotne i wtórne następstwa urazu mechanicznego GRZEGORZ TERESIŃSKI, IWONA PTASZYŃSKA-SAROSIEK	319
069	Podstawowe następstwa urazu mechanicznego GRZEGORZ TERESIŃSKI, IWONA PTASZYŃSKA-SAROSIEK	321
070	Zaczerwienienie i obrzęk IWONA PTASZYŃSKA-SAROSIEK, GRZEGORZ TERESIŃSKI	323
071	Rodzaje i mechanizmy powstawania otarć naskórka IWONA PTASZYŃSKA-SAROSIEK	324
072	Ewolucja i datowanie otarć naskórka IWONA PTASZYŃSKA-SAROSIEK, RAFAŁ SKOWRONEK	327
073	Właściwości podbiegnięć krwawych EWA WOLSKA, DOROTA PIEŚNIAK	329
074	Ewolucja i datowanie podbiegnięć krwawych EWA WOLSKA, DOROTA PIEŚNIAK, GRZEGORZ TERESIŃSKI	333
075	Klasyfikacja ran – narzędzia i mechanizmy działania DOROTA SAMOJŁOWICZ, ŁUKASZ SZLESZKOWSKI, MAGDALENA KWIATKOWSKA	336
076	Typologia narzędzi twardych ZBIGNIEW GĄSZCZYK-OŻAROWSKI	343
077	Identyfikacja szerokogrupowa i indywidualna narzędzia, które wywołało obrażenia KRZYSZTOF MAKSYMOWICZ	346
078	Weryfikacja okoliczności i siły urazu DOROTA SAMOJŁOWICZ, ŁUKASZ SZLESZKOWSKI, MIESZKO OLCZAK, GRZEGORZ TERESIŃSKI	349
079	Obrażenia „bokserskie”, defensywne i asekuracyjne GRZEGORZ TERESIŃSKI	355
080	Weryfikacja wersji nadziania się ofiary na narzędzie TOMASZ KONOPKA	360
081.	Ustalanie prawo- bądź leworęczności sprawcy lub ofiary DOROTA PIEŚNIAK	363
082	Gojenie ran i ocena czasu ich powstania PIOTR BRZEZIŃSKI, RAFAŁ SKOWRONEK, ARTUR PAŁASZ	365
083	Ocena zażyciowości obrażeń PIOTR BRZEZIŃSKI, RAFAŁ SKOWRONEK	369
084	Ocena czasu powstania obrażeń wewnętrznych DOROTA PIEŚNIAK	372
085	Obrażenia poresuscytacyjne ŁUKASZ SZLESZKOWSKI, DOROTA SAMOJŁOWICZ, ŁUKASZ SZYDŁOWSKI	374
086	Procesy gojenia złamań kości GRZEGORZ TERESIŃSKI	378
087	Następstwa i powikłania urazów PIOTR KOWALSKI	381
088	Wpływ alkoholu na ciężkość obrażeń i ryzyko powikłań GRZEGORZ TERESIŃSKI	385
089	Mechanizmy śmierci w zgonach gwałtownych RAFAŁ SKOWRONEK, MARIUSZ KOBEK	389
090	Rodzaje i diagnostyka pośmiertna wstrząsu PIOTR BRZEZIŃSKI, MARIUSZ KOBEK, RAFAŁ SKOWRONEK	391

091	Zespół pozmiażdzeniowy	WOJCIECH KWIETNIEWSKI	396
092	Zator gazowy (powietrzny)	ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	399
093	Powikłania zapalne i sepsa – definicje	MARTA RORAT	402
094	Pourazowe powikłania zakrzepowo-zatorowe	RAFAŁ SKOWRONEK, PIOTR BRZEZIŃSKI	404
095	Różnicowanie zabójstw, samobójstw i nieszczęśliwych wypadków	JAKUB TRNKA	407
096	Samobójstwa poagresyjne (rozszerzone) i kombinowane	FILIP BOLECHAŁA, PAWEŁ KALISZCZAK	412
097	Zabójstwa seryjne, mnogie i rytualne	PAWEŁ KALISZCZAK, FILIP BOLECHAŁA	417
098	Rozkawałkowania zwłok defensywne i ofensywne	TOMASZ KONOPKA	424
099	Czas przeżycia i aktywności po doznaniu obrażeń	PIOTR ENGELGARDT	427
100	Samouszkodzenia i obrażenia obronne	EWA WOLSKA	431
101	Metody skalowania obrażeń ciała	GRZEGORZ TERESIŃSKI	434
 TRAUMATOLOGIA SZCZEGÓŁOWA			
102	Podstawy biomechaniki	GRZEGORZ TERESIŃSKI	441
103	Mechanizmy złamań kości długich	GRZEGORZ TERESIŃSKI	444
104	Mechanizmy obrażeń stawów kończyn dolnych	GRZEGORZ TERESIŃSKI	453
105	Mechanizmy obrażeń kręgosłupa	GRZEGORZ TERESIŃSKI	468
106	Dystorsja szyjnego odcinka kręgosłupa	GRZEGORZ TERESIŃSKI	474
107	Mechanizmy obrażeń klatki piersiowej	GRZEGORZ TERESIŃSKI	481
108	Mechanizmy obrażeń miednicy i stawów biodrowych	GRZEGORZ TERESIŃSKI	484
109	Mechanizmy obrażeń narządów wewnętrznych	GRZEGORZ TERESIŃSKI	489
110	Ocena wartości dowodowej zespołów obrażeń (markerów biologicznych)	GRZEGORZ TERESIŃSKI	495
111	Neurotraumatologia	GRZEGORZ TERESIŃSKI	499
112	Rodzaje miejscowych i rozlanych obrażeń głowy	GRZEGORZ TERESIŃSKI	505
113	Zmiany pierwotne i wtórne po urazach głowy	GRZEGORZ TERESIŃSKI	510
114	Zespół ciasnoty śródczaszkowej	SYLWIA TARKA	513
115	Wgłobienia i tzw. stłuczenie pnia mózgu	SYLWIA TARKA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	515

Spis treści

116	Uraz bezpośredni, inercyjny i siły ścinające GRZEGORZ TERESIŃSKI	518
117	Zespół rozsianego uszkodzenia aksonalnego MIESZKO OLCZAK, GRZEGORZ TERESIŃSKI	523
118	Różnicowanie etiologii krwawień śródczaszkowych GRZEGORZ TERESIŃSKI, SYLWIA TARKA	526
119	Postacie i mechanizmy złamań twarzoczaszki GRZEGORZ TERESIŃSKI	532
120	Postacie i mechanizmy złamań mózgowiczaszki GRZEGORZ TERESIŃSKI	535
121	Ustalanie miejsc zadziałania narzędzia GRZEGORZ TERESIŃSKI	541
122	Ocena czasu wystąpienia urazu głowy GRZEGORZ TERESIŃSKI, ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO	548
123	Ewolucja obrzęku i krwiaków w obrazie TK i MR GRZEGORZ TERESIŃSKI, ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO	552
124	Ewolucja ognisk stłuczenia mózgu i rozlanego uszkodzenia aksonalnego w badaniu histopatologicznym RAFAŁ SKOWRONEK	555
125	Dokrwawienie do przewlekłego krwiaka GRZEGORZ TERESIŃSKI, ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO	559
126	Pourazowe zaburzenia świadomości i okres przejaśnienia GRZEGORZ TERESIŃSKI	561
127	Ocena liczby i kolejności urazów głowy GRZEGORZ TERESIŃSKI	563
128	Różnicowanie czynnych i biernych urazów głowy GRZEGORZ TERESIŃSKI	566
129	Skutki uderzenia butelką w głowę GRZEGORZ TERESIŃSKI	569
130	Neuroprotekcyjne działanie alkoholu GRZEGORZ TERESIŃSKI	570
131	Balistyka sądowo-lekarska ANNA SMĘDRA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	572
132	Budowa podstawowych typów broni palnej PIOTR LITWIN, WOJCIECH CHAGOWSKI	574
133	Amunicja do strzeleckiej broni palnej PIOTR LITWIN, WOJCIECH CHAGOWSKI	580
134	Skutki postrzałów z broni palnej WOJCIECH CHAGOWSKI, ANNA SMĘDRA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	588
135	Postrzały z nietypowych rodzajów broni PIOTR LITWIN, WOJCIECH CHAGOWSKI, ANNA SMĘDRA	599
136	Ocena okoliczności postrzałów ANNA SMĘDRA, WOJCIECH CHAGOWSKI, GRZEGORZ TERESIŃSKI	605
137	Różnicowanie zabójstw, samobójstw i wypadków z użyciem broni ANNA SMĘDRA	615
138	Skutki działania materiałów wybuchowych WOJCIECH KWIETNIEWSKI	618
139	Wypadki komunikacyjne GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	626
140	Zagadnienia ogólne – potrzeba rekonstrukcji GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	630
141	Późne zgony powypadkowe GRZEGORZ TERESIŃSKI	635

142	Oględziny miejsca zdarzenia i powypadkowe badanie pojazdu GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	637
143	Zabezpieczenia bierne i ocena skutków ich działania GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	645
144	Ustalanie stanu zapięcia pasów bezpieczeństwa GRZEGORZ TERESIŃSKI	650
145	Ocena skuteczności pasów bezpieczeństwa GRZEGORZ TERESIŃSKI	658
146	Bezpieczeństwo ciężarnych i płodów w kolizji drogowej GRZEGORZ TERESIŃSKI	664
147	Obrażenia powodowane przez poduszki powietrzne GRZEGORZ TERESIŃSKI	667
148	Problem „out of position” GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	669
149	Okoliczności wyrzucenia ofiary z kabiny pojazdu GRZEGORZ TERESIŃSKI	673
150	Specyfika wypadków typu rollover GRZEGORZ TERESIŃSKI	679
151	Różnicowanie kierowcy i pasażera samochodu GRZEGORZ TERESIŃSKI	684
152	Kinematyka i skutki wypadków motocyklowych GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	695
153	Wypadki z udziałem niezmotoryzowanych ofiar GRZEGORZ TERESIŃSKI	701
154	Ustalanie pozycji ciała ofiary – różnicowanie przejechania i potrącenia stojącej ofiary GRZEGORZ TERESIŃSKI	710
155	Odtwarzanie kierunku potrącenia GRZEGORZ TERESIŃSKI	718
156	Techniczne markery kierunku potrącenia pieszego GRZEGORZ TERESIŃSKI	729
157	Ocena fazy ruchu i prędkości poruszania się pieszego GRZEGORZ TERESIŃSKI	734
158	Ocena hamowania pojazdu przed potrąceniem GRZEGORZ TERESIŃSKI	739
159	Identyfikacja pojazdu w wypadkach typu „hit and run” GRZEGORZ TERESIŃSKI	742
160	Różnicowanie pieszego i rowerzysty GRZEGORZ TERESIŃSKI	749
161	Szacunkowa ocena prędkości kolizyjnej GRZEGORZ TERESIŃSKI	757
162	Kryteria prawdopodobieństwa obrażeń GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	764
163	Wypadki pojazdów szynowych GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	772
164	Wypadki i katastrofy lotnicze GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	777
165	Upadki z wysokości GRZEGORZ TERESIŃSKI	789
166	Kinematyka spadania z wysokości GRZEGORZ TERESIŃSKI, JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH	796
167	Ocena wysokości upadku GRZEGORZ TERESIŃSKI	806

168	Różnicowanie samobójstw, zabójstw i przypadkowych upadków z wysokości	GRZEGORZ TERESIŃSKI	810
169	Upadek z własnej wysokości	TOMASZ KONOPKA	816
DIAGNOSTYKA INNYCH RODZAJÓW ŚMIERCI			
170	Uduszenie gwałtowne	TOMASZ KONOPKA	823
171	Patofizjologia i fazy duszenia	TOMASZ KONOPKA	825
172	Patofizjologia i diagnostyka utonięcia	TOMASZ KONOPKA	830
173	Barotrauma, zgony podczas nurkowania	WOJCIECH CHAGOWSKI	838
174	Czas wypływania zwłok na powierzchnię	ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	840
175	Zmiany związane z przebywaniem zwłok w wodzie	TOMASZ KONOPKA	843
176	Różnicowanie okoliczności zagardleń	TOMASZ KONOPKA, WOJCIECH CHAGOWSKI	847
177	Powieszenie	TOMASZ KONOPKA, WOJCIECH CHAGOWSKI	850
178	Zadziergnięcie	TOMASZ KONOPKA	856
179	Zadławienie	TOMASZ KONOPKA	861
180	Zamknięcie dróg oddechowych	TOMASZ KONOPKA	867
181	Unieruchomienie klatki piersiowej	TOMASZ KONOPKA	871
182	Asfiksja pozycyjna i restrykcyjna, pobudzenie majaczeniowe	TOMASZ KONOPKA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	874
183	Anoksemia i gazy toksyczne, samobójstwa inhalacyjne	TOMASZ KONOPKA, ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO	879
184	Zgony w trakcie czynności seksualnych i asfiksjofilia	MAGDALENA OKŁOTA-HORBA	884
185	Następstwa porażenia prądem i wyładowań atmosferycznych	MARCIN FUDAŁEJ	887
186	Zgony w następstwie użycia paralizatorów	WOJCIECH KWIETNIEWSKI	896
187	Skutki działania gorąca i otwartego płomienia	GRZEGORZ TERESIŃSKI	900
188	Hipertermia i zgony w zamkniętej kabinie samochodu	GRZEGORZ TERESIŃSKI, ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	906
189	Diagnostyka śmierci w następstwie pożaru	GRZEGORZ TERESIŃSKI	909
190	Różnicowanie zażyciowości oparzeń	PIOTR BRZEZIŃSKI, RAFAŁ SKOWRONEK, MARIUSZ KOBEK	914
191	Następstwa działania zimna	GRZEGORZ TERESIŃSKI, GRZEGORZ BUSZEWICZ	918

192	Diagnostyka zgonów w wyniku hipotermii GRZEGORZ TERESIŃSKI	923
193	Wpływ alkoholu na działanie zimna GRZEGORZ TERESIŃSKI, GRZEGORZ BUSZEWICZ	928
194	Sekcyjna diagnostyka uzależnienia od alkoholu GRZEGORZ TERESIŃSKI	931
195	Mechanizmy śmierci w ostrym i przewlekłym zatruciu alkoholem GRZEGORZ TERESIŃSKI	935
196	Oparzenia substancjami żrącymi MAREK WIERGOWSKI, AGNIESZKA SIWIŃSKA, PIOTR BRZEZIŃSKI	938
197	Weryfikacja podejrzeń aborcji lub dzieciobójstwa GRZEGORZ TERESIŃSKI	943
198	Różnicowanie zgonów przed-, około- i poporodowych ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO, MAGDALENA CZUBA	947
199	Utopienie noworodka tuż po porodzie ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO	953
200	Ocena czasu przeżycia noworodka po porodzie ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO, MAGDALENA CZUBA	955
201	Zespół bitego, potrząsanego i maltretowanego dziecka MACIEJ KRZYŻANOWSKI	957
202	Różnicowanie użycia przemocy fizycznej oraz przypadkowego upuszczenia dziecka GRZEGORZ TERESIŃSKI	960
203	Różnicowanie skutków kopania i uderzeń przedmiotami RAFAŁ SKOWRONEK	965
204	Sporty walki – zespół drugiego urazu, wstrząśnienie serca MAGDALENA OKŁOTA-HORBA	969
205	Zgony nagłe z przyczyn chorobowych MARIUSZ KOBEK, RAFAŁ SKOWRONEK, PIOTR BRZEZIŃSKI	971
206	Diagnostyka nagłych zgonów sercowych MARIUSZ KOBEK, RAFAŁ SKOWRONEK, PIOTR BRZEZIŃSKI	974
207	Patologie układu bódźcoprzewodzącego i wady serca RAFAŁ SKOWRONEK, PIOTR BRZEZIŃSKI, MARIUSZ KOBEK	982
208	Odmienności rozwojowe – mostki mięśniowe GRZEGORZ TERESIŃSKI	985
209	Malformacje naczyń i choroby tkanki łącznej RAFAŁ SKOWRONEK, MARIUSZ KOBEK, PIOTR BRZEZIŃSKI	988
210	Pęknięcie tętniaka aorty GRZEGORZ TERESIŃSKI	994
211	Nieurazowe zgony noworodków i niemowląt ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO, MACIEJ KRZYŻANOWSKI	998
212	Zespół nagłej śmierci niemowląt AGNIESZKA NOWAK	1003
213	Zgon w przebiegu chorób infekcyjnych MARTA RORAT, TOMASZ JUREK	1008
214	Zgon w przebiegu zapalenia płuc MARTA RORAT, TOMASZ JUREK	1011
215	Zgon w przebiegu infekcyjnego zapalenia wsierdza MARTA RORAT, TOMASZ JUREK	1014
216	Zgon w przebiegu zakażenia przewodu pokarmowego MARTA RORAT, TOMASZ JUREK	1016
217	Zgon w przebiegu zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu MARTA RORAT, TOMASZ JUREK	1018

Spis treści

218	Zgon w przebiegu sepsy MARTA RORAT, TOMASZ JUREK	1021
219	Śródmiąższowe zapalenie płuc lub mięśnia sercowego MARIUSZ KOBEK, RAFAŁ SKOWRONEK	1024
220	Wstrząs anafilaktyczny i odczyn idiosynkratyczny MARIUSZ KOBEK, RAFAŁ SKOWRONEK	1028
221	Zgony w cukrzycy i innych schorzeniach endokrynologicznych MAGDALENA OKŁOTA-HORBA	1030
222	Przypadkowe i intencjonalne przedawkowanie insuliny RAFAŁ SKOWRONEK	1033
223	Niedrożność i krwawienia z przewodu pokarmowego PIOTR KOWALSKI, RAFAŁ SKOWRONEK	1035
224	Zgony w ciąży i w położu PIOTR KOWALSKI, RAFAŁ SKOWRONEK	1038
225	Nagły zgon chorego na padaczkę lub astmę GRZEGORZ TERESIŃSKI	1041
226	Inne czynnościowe mechanizmy zgonu RAFAŁ SKOWRONEK, MARIUSZ KOBEK	1044
227	Śmierć z wyczerpania fizycznego ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	1046
228	Zgony związane z nadmiernym wysiłkiem i w sporcie ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	1048
229	Anoreksja, wyniszczenie, odwodnienie, zaniedbanie PIOTR KOWALSKI	1051
230	Obrażenia i zgony na tle seksualnym EWA WOLSKA, MAGDALENA OKŁOTA-HORBA	1053
	Skorowidz	1055
	Źródło rycin	1065
	Wybrane publikacje książkowe w obszarze medycyny sądowej i nauk pokrewnych	1069
	Podstawa prawna	1073